

**Umowa nr ...../ 2021**  
**dzierżawy nieruchomości gruntowych**

zawarta w dniu ..... r. pomiędzy:

**Biebrzańskim Parkiem Narodowym**, z siedzibą w Osowcu Twierdzy 8, 19-110 Goniądz,  
NIP: 546-13-90-705, reprezentowanym przez ..... - Dyrektora Biebrzańskiego Parku  
Narodowego zwanym w dalszej części umowy „**Wydzierżawiającym**” lub „BbPN”,

a

....., NIP/REGON: .....,  
z siedzibą w ....., reprezentowanym przez .....,  
zamieszkałym/zamieszkałego\* w ....., NIP/PESEL: .....,  
legitymującym/legitymującego\* się dowodem osobistym seria ..... nr .....,  
zwanym w dalszej części umowy „**Dzierżawcą**”,

zwanymi w dalszej części umowy, razem i osobno, „Stronami”,

o następującej treści (dalej jako „Umowa”):

**§ 1**

1. **Wydzierżawiający** oddaje **Dzierżawcy** w dzierżawę obszar stanowiący **kompleks nr .....** wskazany w ogłoszeniu o przetargu znak: ..... z dnia ....., na okres od dnia ..... do dnia 15 marca 2026 r. z przeznaczeniem na cele rolnicze i użytkowanie zgodnie z wymogami ochrony zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych poprzez realizację zabiegów ochrony czynnej w nieleśnych ekosystemach lądowych (dalej jako „Przedmiot dzierżawy”). Przedmiot dzierżawy został szczegółowo opisany w załączniku nr 1 do Umowy - *Wykaz dzierżawionych nieruchomości wraz z kategoriami użytkowania*. Jego lokalizacja została zobrazowana na mapach poglądowych w załączniku nr 2 do Umowy.
2. **Wydzierżawiający** oświadcza, że Przedmiot dzierżawy stanowi własność Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym BbPN lub własność BbPN.
3. **Dzierżawca** oświadcza, że:
  - a) zapoznał się z Przedmiotem dzierżawy, zna dokładne położenie nieruchomości, przebieg granic i nie wnosi żadnych zastrzeżeń co do jego stanu;
  - b) przed podpisaniem Umowy został uprzedzony przez **Wydzierżawiającego** i przyjmuje do wiadomości bez zastrzeżeń, że szczegółowe dane gruntów, wskazane w załącznikach nr 1 i 2 do Umowy (wykaz dzierżawionych nieruchomości wraz z kategoriami użytkowania, położenie Przedmiotu dzierżawy) zostały przez **Wydzierżawiającego** opracowane zgodnie z najlepszą wiedzą, na podstawie dostępnej dokumentacji, w tym ewidencji gruntów i budynków, jednak bez dokonywania pomiarów geodezyjnych w terenie. W związku z tym, dane wskazane w ww. załącznikach mogą różnić się od wyników pomiarów dokonanych w terenie. W tej sytuacji **Dzierżawca** oświadcza, że nie będzie występować wobec **Wydzierżawiającego** z żadnymi roszczeniami z tytułu ewentualnych niezgodności w zakresie wskazywanych w Umowie powierzchni poszczególnych gruntów.
4. Wykonywanie zabiegów ochronnych, określonych w Umowie, ma przede wszystkim na celu ochronę przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2020 r., poz. 55 j.t.).
5. Ilekroć prawa lub obowiązki **Dzierżawcy**, wynikające z Umowy, pozostawałyby w sprzeczności albo byłyby nie do pogodzenia z jakimkolwiek obowiązującymi przepisami o ochronie przyrody, pierwszeństwo mają przed Umową te przepisy.

**§ 2**

1. Przedmiot dzierżawy zostanie wydany **Dzierżawcy** w terminie do 7 dni od dnia podpisania Umowy na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego, który stanowi załącznik nr 3 do Umowy.
2. Korzyści i ciężary związane z Przedmiotem dzierżawy przechodzą na **Dzierżawcę** z dniem podpisania Umowy.

**§ 3**

W ramach Umowy, **Dzierżawca** ma prawo do używania gruntów i pobierania pożytków wyłącznie w sposób określony Umową oraz z obowiązującymi przepisami prawa.

**§ 4**

**Dzierżawca** jest obowiązany:

1. Na gruntach objętych Umową wykonywać zabiegi ochronne zgodnie z wymogami ochrony przyrody, wg wytycznych zawartych w załączniku nr 1 i 2 do Umowy.
2. Do uzgodnienia z **Wydzierżawiającym** *Porozumienia ws. działań ochronnych na lata 2021-2026* (dalej zwanego „**Porozumieniem**”), obejmującego cały okres dzierżawy, sporządzonego wg wytycznych z załącznika nr 4 do Umowy. Projekt Porozumienia należy złożyć w ciągu 60 dni od dnia podpisania Umowy. **Wydzierżawiający** uzgadnia Porozumienie w formie pisemnej, przy czym przed uzgodnieniem jest uprawniony wezwać **Dzierżawcę** do wniesienia poprawek do Porozumienia.
3. Do uzgodnienia z **Wydzierżawiającym** odstępstw od realizacji zabiegów uzgodnionych Porozumieniem, tj. zmiany sposobu i powierzchni wykonania zabiegów czy przebiegu tras dojazdowych. W przypadku zmian planowanych działań należy dostarczyć korektę porozumienia przed przystąpieniem do realizacji działań. Wydłużenie terminu wykonywania prac nie wymaga zmiany treści Porozumienia., wystarczające jest pisemne zgłoszenie z wyprzedzeniem zmiany i uzyskanie pisemnej zgody **Wydzierżawiającego**.
4. Do uzgodnienia wniosku o zatwierdzenie wykazu osób, pojazdów i sprzętu przewidzianych do realizacji zabiegów w każdym roku, w którym zaplanowane zostały zabiegi. Wzór wniosku stanowi załącznik nr 5 do Umowy. Wniosek o uzgodnienie wstępu należy złożyć co najmniej 30 dni przed planowanym rozpoczęciem prac. Wniosek nie może zostać uzgodniony w sytuacji braku złożonych wymaganych oświadczeń wymienionych w § 4 ust 7
5. Do uzyskania od właściciela gruntu, przez który przechodzi trasa dojazdu do dzierżawionych gruntów, zgody na korzystanie z nich oraz do utrzymania na swój koszt tras dojazdowych w stanie umożliwiającym korzystanie z nich zgodnie z przeznaczeniem.
6. Do skutecznego zgłoszenia: a) rozpoczęcia prac b) zakończenia koszenia i zbioru biomasy c) zakończenia wywozu biomasy w danym sezonie mailowo lub telefonicznie do właściwego miejscowo konserwatora obrębu ochronnego, z wyprzedzeniem. W zawiadomieniu należy podać: miejsce i czas rozpoczęcia i/lub zakończenia prac. W miarę możliwości należy to zrobić w dni robocze w godz. 7.30-15.30.
7. Składania **Wydzierżawiającemu** oświadczeń z realizacji działań w terminach:
  - a) do 10 stycznia roku następnego za rok poprzedni,
  - b) do dnia 15 marca za okres styczeń-luty danego roku realizacji Umowy w postaci *Oświadczenia o zgodności zrealizowanych zabiegów ochronnych w sezonie ..... z zatwierdzonym Porozumieniem ws. działań ochronnych na lata 2021-2026*, sporządzonego zgodnie z załącznikiem nr 6a do Umowy w przypadku braku modyfikacji zakresu Porozumienia. W przypadku odmiennej realizacji zabiegów niż w Porozumieniu, **Dzierżawca** składa *Oświadczenie*, którego wzór stanowi załącznik nr 6b do Umowy.  
W przypadku nie prowadzenia działań ochronnych w danym sezonie zgodnie z uzgodnionym *Porozumieniem ws. działań ochronnych na lata 2021-2026*, **Dzierżawca** zwolniony jest z obowiązku złożenia Oświadczenia.
8. Przestrzegać obowiązujących na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego przepisów , chociażby pozostawały one w sprzeczności z prawem **Dzierżawcy** do używania gruntów i pobierania z nich pożytków.

9. Do nieskładowania na użytkowanych gruntach jakichkolwiek przedmiotów niebezpiecznych dla środowiska, w tym w szczególności: materiałów łatwopalnych, śmieci i innych odpadów.
10. Do niezwłocznego stosowania się do poleceń **Wydzierżawiającego** lub wyznaczonego przez niego przedstawiciela
11. Do informowania **Wydzierżawiającego** niezwłocznie o działaniach lub zdarzeniach niezgodnych (lub budzących wątpliwość co do zgodności) z istniejącymi ustaleniami między Stronami.
12. Do usunięcia skoszonej i zalegającej na gruncie biomasy, również z ubiegłych sezonów, przed przystąpieniem do działań ochronnych. Planowany wywóz zalegającej biomasy wymaga uwzględnienia w Porozumieniu.
13. Do organizacji prowadzonych przez siebie prac przewidzianych *Porozumieniem*: ich technologii, zakresu, terminu w sposób umożliwiający wywiązanie się z uzgodnień *Umowy*.

#### § 5

1. Wszelkie działania, nie zawarte w załączniku nr 4 do Umowy, wymagają pisemnej zgody **Wydzierżawiającego**.
2. W każdym czasie, za pisemną zgodą obu Stron, możliwe jest dokonanie zmian w załączniku nr 4 do Umowy – jeśli jest to zgodne z wymogami ochrony przyrody i kategorią użytkowania wskazaną w załączniku nr 1.
3. Zamiar zmiany Porozumienia należy zgłosić na piśmie, przedstawiając nowy projekt Porozumienia do uzgodnienia **Wydzierżawiającemu**, z odpowiednim wyprzedzeniem. Szczegóły składania korekty zawiera załącznik nr 4 do Umowy.

#### § 6

1. **Wydzierżawiający** ma prawo do wydawania **Dzierżawcy** poleceń w sprawie terenu objętego Przedmiotem dzierżawy, jeżeli tylko uzna, że postępowanie **Dzierżawcy** lub działających w jego imieniu osób, chociażby zgodne z prawami wynikającymi z Umowy, narusza lub grozi naruszeniem przepisów o ochronie przyrody albo zagraża w jakikolwiek sposób ochronie przyrody.
2. **Wydzierżawiający** może nakazać **Dzierżawcy** określone zachowania, mające na celu zapewnienie przestrzegania obowiązujących przepisów, w tym zakazać czasowego wstępu na teren objęty Przedmiotem dzierżawy, nakazać usunięcie przedmiotów oraz osób przebywających na danym terenie w imieniu **Dzierżawcy**, które **Dzierżawca** wprowadził bez uzgodnienia na teren objęty Przedmiotem dzierżawy.
3. **Wydzierżawiający** nie odpowiada za szkodę powstałą wskutek wykonania przez **Dzierżawcę** polecenia **Wydzierżawiającego**, chyba że **Dzierżawca** wykaże, iż polecenie to było w sposób oczywisty nieuzasadnione.
4. **Wydzierżawiający** ma prawo do przeprowadzania kontroli na terenie objętym Przedmiotem dzierżawy z wykonywania obowiązków wynikających z Umowy oraz wstępu na dzierżawiony obszar bez powiadamiania i udziału **Dzierżawcy**.
5. **Dzierżawca** ma obowiązek stawienia się w miejscu prowadzenia kontroli, jeżeli został zawiadomiony o jej terminie, a jego stawiennictwo uznano za niezbędne. Z kontroli sporządza się protokół, a ustalenia i zalecenia zawarte w protokole są wiążące dla **Dzierżawcy**, chociażby ten nie był obecny podczas kontroli.
6. Nie zastosowanie się przez **Dzierżawcę** do zaleceń pokontrolnych, w terminie określonym przez **Wydzierżawiającego**, stanowi podstawę do wypowiedzenia Umowy przez **Wydzierżawiającego** ze skutkiem natychmiastowym z winy **Dzierżawcy** oraz naliczenia z tego tytułu kary umownej, określonej w § 13 ust. 6 Umowy.
7. **Wydzierżawiającemu** (lub upoważnionym przez niego podmiotom) przysługuje prawo do wykonywania na terenie objętym Przedmiotem dzierżawy zadań własnych, wynikających z odrębnych przepisów lub umów, a nienaruszających warunków Umowy.

#### § 7

**Dzierżawcę** obowiązuje zakaz wjazdu pojazdami mechanicznymi oraz podejmowania jakichkolwiek działań na terenie objętym Przedmiotem dzierżawy, po raz pierwszy w danym sezonie obowiązywania Umowy, bez uzyskania uprzednio pisemnej zgody **Wydzierżawiającego**, o której mowa w § 4 ust. 4 Umowy oraz bez poinformowania Wydzierżawiającego o wstępie, o którym mowa w § 4 ust. 6.

## § 8

**Dzierżawca** jest zobowiązany do opłacania czynszu na rzecz **Wydzierżawiającego**.

1. Za 2021 rok (tj. za okres obowiązywania Umowy w tym roku kalendarzowym) w wysokości wynikającej z oferty wyłonionej w drodze przetargu w kwocie netto ..... zł (słownie: ..... złotych) + podatek VAT wynikający z ustawy. Czynsz za 2021 rok będzie płatny w terminie do 21 dni od dnia podpisania Umowy, na podstawie wystawionej faktury.
2. Za każdy kolejny rozpoczęty rok kalendarzowy dzierżawy - wg stawki z roku poprzedniego zaktualizowanej zgodnie ze wskaźnikiem opublikowanym Komunikatem Prezesa GUS w sprawie średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem za rok poprzedni. W przypadku, gdy ww. wskaźnik jest ujemny, czynsz nie ulega zmianie. **Dzierżawca** opłaca czynsz dzierżawny z góry, w terminie do dnia 31 marca/25 lutego\* każdego kolejnego roku kalendarzowego obowiązywania Umowy. W ostatnim roku kalendarzowym obowiązywania Umowy (tj. 2026 r.) czynszu dzierżawnego nie nalicza się.
3. O aktualnej stawce czynszu dzierżawy, **Dzierżawca** będzie informowany przez **Wydzierżawiającego** w formie jednostronnego, pisemnego oświadczenia, bez konieczności zawierania aneksu do Umowy.
4. Na poczet czynszu za 2021 r., **Wydzierżawiający** zalicza kwotę wadium wniesioną przez **Dzierżawcę** w wysokości ..... zł (słownie: ..... złotych).
5. Czynsz **Dzierżawca** zobowiązuje się wpłacać na konto Biebrzańskiego Parku Narodowego w BGK, nr rachunku 10 1130 1059 0017 3397 2620 0006.
6. **Dzierżawca** nie ma prawa potrącenia z czynszu żadnych sum z tytułu roszczeń do Biebrzańskiego Parku Narodowego.
7. Za datę zapłaty uważa się datę zaksięgowania środków na wskazanym koncie, należącym do **Wydzierżawiającego**.
8. W przypadku opóźnienia w zapłacie czynszu, **Wydzierżawiający** będzie upoważniony do naliczenia odsetek za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie).
9. **Dzierżawca**, który uzgodnione w Porozumieniu koszenie ręczne wykona kosą tradycyjną (nie spalinową lub elektryczną), ma prawo do bonifikaty, w postaci obniżenia czynszu dzierżawnego za rok kalendarzowy, następujący po roku kalendarzowym, w którym koszenie zostało wykonane.
10. Bonifikata wynosi 30% czynszu dzierżawnego należnego za powierzchnię wykoszoną kosą tradycyjną i jest obliczana proporcjonalnie w stosunku do całej powierzchni dzierżawionego kompleksu.
11. Bonifikata będzie każdorazowo odliczana od stawki czynszu, wyliczonej zgodnie z zapisami ust. 1 i ust. 2, z uwzględnieniem treści ust. 9.
12. Procedurę związaną z udzieleniem bonifikaty oraz sposób weryfikacji wykonania koszenia kosą tradycyjną, opisuje załącznik nr 7 do Umowy.

## § 9

1. Tytułem zabezpieczenia prawidłowej realizacji postanowień Umowy i roszczeń **Wydzierżawiającego** wynikających z Umowy, w szczególności roszczeń o zapłatę czynszu dzierżawnego, **Dzierżawca** zobowiązany jest wnieść zabezpieczenie należytego wykonania Umowy, zwane w dalszej części „**zabezpieczeniem**” w wysokości .....zł (słownie: ..... złotych), co stanowi wysokość opłaty czynszu dzierżawnego w roku 2021.
2. **Dzierżawca** jest zobowiązany wnieść zabezpieczenie najpóźniej w terminie do 30 listopada 2021 r., przy czym w przypadku wniesienia zabezpieczenia w formie pieniężnej (w pieniądzu) istnieje możliwość wpłaty zabezpieczenia w dwóch ratach (każda po 50% wysokości wymaganego zabezpieczenia):
  - a) I ratę należy wnieść w terminie do 30 listopada 2021 r.,

- b) II ratę w terminie do 31 marca 2022 r.
3. Zabezpieczenie może być wniesione, według wyboru **Dzierżawcy**, w jednej lub w kilku następujących formach:
- a) pieniądzu, zabezpieczenie wnoszone w pieniądzu **Dzierżawca** wpłaca przelewem bankowym na rachunek wskazany przez **Wydzierżawiającego**;
  - b) poręczeniach bankowych lub poręczeniach spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, z tym że zobowiązanie kasy jest zawsze zobowiązaniem pieniężnym;
  - c) gwarancjach bankowych;
  - d) gwarancjach ubezpieczeniowych.
4. W przypadku wniesienia przez **Dzierżawcę** zabezpieczenia w formach niepieniężnych – zabezpieczenie nie może wygasnąć przed dniem ....., tj. przed upływem 3 (trzech) miesięcy po terminie zakończenia Umowy.
5. Dokument gwarancyjny musi bezwarunkowo i nieodwołalnie gwarantować zapłatę za zobowiązania **Dzierżawcy** wobec **Wydzierżawiającego** wynikające z Umowy w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy. Z treści gwarancji (poręczenia) winno wynikać bezwarunkowe zobowiązanie gwaranta (poręczyciela) do wypłaty **Wydzierżawiającemu** pełnej kwoty zabezpieczenia, na każde pisemne żądanie zgłoszone przez **Wydzierżawiającego** w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania, bez konieczności wykazywania przez **Wydzierżawiającego** zasadności i wysokości zgłoszonych roszczeń. Gwarancja (poręczenie) nie może zawierać zastrzeżenia gwaranta (poręczyciela), że odpowiedzialność gwaranta (poręczyciela) z tytułu gwarancji (poręczenia) jest wyłączona w stosunku do jakiegokolwiek zmiany Umowy objętej gwarancją (poręczeniem), jeżeli zamiana ta nie została zaakceptowana przez gwaranta (poręczyciela).
6. Treść dokumentu gwarancyjnego zabezpieczenia należytego wykonania przedmiotu Umowy podlega akceptacji **Wydzierżawiającego**.
7. W przypadku wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania Umowy w gwarancjach bankowych, ubezpieczeniowych, beneficjentem zabezpieczenia jest **Wydzierżawiający**. Umowa gwarancyjna zawarta pomiędzy bankiem/firmą ubezpieczeniową a **Dzierżawcą** winna określać gwarancję jako bezwarunkową i nieodwołalną. W treści gwarancji winien znaleźć się zapis gwarantujący **Wydzierżawiającemu**, na jego pisemne żądanie, zapłatę kwoty zabezpieczenia w następujących przypadkach:
- a) nienależytego wykonania umowy dzierżawy, w szczególności niezapłacenia czynszu dzierżawnego;
  - b) niezapłacenia kar umownych;
  - c) niezapłacenia odsetek z tytułu opóźnienia w zapłacie należności wynikających z niniejszej Umowy.
8. Termin obowiązywania takiej gwarancji nie może być krótszy niż do dnia 15 czerwca 2026 r., tj. przed upływem 3 (trzech) miesięcy po terminie zakończenia Umowy.
9. Jeżeli zabezpieczenie zostało wniesione w pieniądzu, **Wydzierżawiający** przechowuje je na swoim rachunku bankowym oprocentowanym wg zasad ustalonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego. **Wydzierżawiający** zwraca zabezpieczenie wniesione w pieniądzu, wraz z ewentualnymi odsetkami wynikającymi z umowy ww. rachunku bankowego, pomniejszonymi o koszty prowadzenia tego rachunku i ewentualne wypłaty dokonane przez **Wydzierżawiającego** na poczet roszczeń wobec **Dzierżawcy**, w terminie 14 dni od daty dokonania zwrotu Przedmiotu dzierżawy – po zakończeniu Umowy, o ile w protokole zdawczo-odbiorczym nie wniesiono uwag co do stanu Przedmiotu dzierżawy. W takim przypadku **Wydzierżawiający** ma prawo do zatrzymania zabezpieczenia wniesionego w pieniądzu do czasu usunięcia przez **Dzierżawcę** stwierdzonych naruszeń na podstawie postanowień § 17 ust. 6 Umowy, a zwrot tego zabezpieczenia według zasad ustalonych powyżej, nastąpi w terminie 14 dni od daty stwierdzenia przez **Wydzierżawiającego** usunięcia tych naruszeń. W przypadku nieusunięcia naruszeń przez **Dzierżawcę** w wyznaczonym przez **Wydzierżawiającego** terminie zabezpieczenie zostanie zaliczone na poczet kar umownych naliczonych z tego tytułu.
10. W trakcie realizacji Umowy, **Dzierżawca** może dokonać zmiany formy zabezpieczenia na jedną lub kilka form, o których mowa w ust. 2, po wcześniejszym, pisemnym uzgodnieniu z **Wydzierżawiającym**.

11. W przypadku zmniejszenia się kwoty zabezpieczenia, wskutek zaspokojenia wymagalnych roszczeń **Wydzierżawiającego**, **Dzierżawca** zobowiązany jest do uzupełnienia zabezpieczenia do kwoty określonej w ust. 1, w terminie 30 dni od pisemnego wezwania **Wydzierżawiającego**.

#### § 10

**Dzierżawca**, w okresie trwania Umowy jest obowiązany do zapłaty wszelkich należności i danin publicznych, w tym podatków obciążających grunty objęte Przedmiotem dzierżawy – na podstawie wystawionej przez **Wydzierżawiającego** faktury lub noty.

#### § 11

**Dzierżawca** nie może, bez uprzedniej pisemnej zgody **Wydzierżawiającego**, pod rygorem nieważności, zmienić przeznaczenia Przedmiotu dzierżawy ani oddać Przedmiotu dzierżawy, bądź jego części, osobom trzecim do używania na podstawie umowy dzierżawy, najmu, użyczenia lub innej podobnej umowy. W przypadku zgody na oddanie Przedmiotu dzierżawy w używanie osobom trzecim, podmiotem odpowiedzialnym za realizację wszelkich zapisów Umowy pozostaje **Dzierżawca**.

#### § 12

1. **Wydzierżawiający** ma prawo obciążyć **Dzierżawcę** karami umownymi w następujących przypadkach:
- 1) za prowadzenie prac niezgodnie z wytycznymi, określonymi w załączniku nr 1 i 2 do Umowy lub niezgodnie z pisemnym ustaleniem Stron, w wysokości określonej poniżej, w tabeli. Kara będzie liczona z dokładnością do 0,5 ha, z zaokrągleniem w górę. Za działania niezgodne z wytycznymi uznaje się w szczególności:

| rodzaj uchybienia                                                                                                                                      | jednostkowa wartość kary / przelicznik kary                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|
| a) niewykonanie w danym roku kalendarzowym działań w uzgodnionym zakresie pomimo sprzyjających warunków                                                | 500 zł za ha, na których nie wykonano działań                                    |
| b) koszenie w innym miejscu niż uzgodniono (w tym wykonanie działań poza powierzchnią dzierżawioną) lub wykoszenie większej powierzchni niż uzgodniono | 800 zł za ha <sup>1</sup>                                                        |
| c) prowadzenie prac w inny sposób niż uzgodniono, np. zmiana koszenia ręcznego na koszenie mechaniczne                                                 | 1000 zł za ha <sup>1</sup>                                                       |
| d) prowadzenie prac poza uzgodnionymi terminami                                                                                                        | 800 zł za ha <sup>1</sup>                                                        |
| e) niezgodnione z Wydierżawiającym koszenie lub usunięcie drzew i krzewów                                                                              | 1000 zł za ha <sup>1</sup>                                                       |
| f) pozostawienie biomasy w kopach lub kopkach                                                                                                          | 500 zł za ha <sup>1</sup>                                                        |
| g) pozostawienie pozyskanej / skoszonej biomasy w pokosach, jej rozdrobnienie lub nie wywiezienie w terminie określonym w załączniku nr 2 do umowy     | 1000 zł za ha <sup>1</sup>                                                       |
| h) niezgłoszenie Wydierżawiającemu rozpoczęcia lub zakończenia prac (w tym wywozu biomasy) w danym sezonie zgodnie z § 4 ust 6                         | 300 zł za kompleks, wzgl. którego nie zgłoszono rozpoczęcia lub zakończenia prac |

<sup>1</sup> liczba ha, na których wykonano działania niezgodnione

- 2) za niezłożenie w terminach oraz w odpowiedniej formie dokumentów, o których mowa w § 4 ust. 2 lub 7 Umowy, w wysokości 500 zł (słownie: pięćset złotych)
- 3) za nieprzestrzeganie zapisów §4 ust. 9 Umowy, w wysokości 1000 zł za każde stwierdzone uchybienie;
- 4) stwierdzenie braku sorbentów olejów i paliw, pochłaniających produkty ropopochodne, w wyposażeniu maszyn używanych do wykonywania działań ochronnych - 2000 zł za każdy stwierdzony przypadek;

- 5) zniszczenie struktury siedliska przyrodniczego, mające negatywny wpływ na to siedlisko lub występujące w nim gatunki rzadkie i chronione, w tym niszczenie i uszkodzanie kęp turzyc oraz spowodowanie uszkodzeń w glebie - w wysokości 500 zł (słownie: pięćset złotych) za każde dziesięć arów powierzchni niszczonej;
  - 6) inne działania niż powyżej, takie jak zniszczenie tras dojazdowych na gruntach BbPN, zniszczenie lub uszkodzenie punktów pomiarowych sieci hydrologicznej (studzienek piezometrycznych i piezometrów) BbPN, zniszczenie stanowisk gatunków chronionych – w wysokości 5 000 zł (słownie: pięć tysięcy złotych) za każdy udokumentowany przypadek.
2. Kary umowne za stwierdzenie każdego uchybienia, o którym mowa w ust. 1, są naliczane odrębnie, przy czym łącznie naliczone kary umowne na podstawie Umowy nie mogą przekroczyć w każdym roku kalendarzowym obowiązywania Umowy, 100% wartości brutto rocznego czynszu dzierżawnego.
  3. W ciągu 14 dni od dnia otrzymania przez **Dzierżawcę** pisma **Wydzierżawiającego** informującego o zamiarze naliczenia kary umownej i zawierającego uzasadnienie naliczenia kary, **Dzierżawca** może wnieść do **Wydzierżawiającego** wyjaśnienia. Po rozpatrzeniu wyjaśnień, **Wydzierżawiający** nalicza karę i wzywa **Dzierżawcę** do zapłaty naliczonej kary lub może od niej odstąpić.
  4. Kwota należnych kar winna być zapłacona przelewem na konto określone w § 8 ust. 5. O terminie oraz wysokości naliczonych kar **Wydzierżawiający** powiadomi pisemnie **Dzierżawcę**.
  5. W przypadku opóźnienia w zapłacie kar, **Wydzierżawiający** będzie upoważniony do naliczenia odsetek za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie).
  6. **Wydzierżawiający** zastrzega sobie prawo do potrącenia kwoty z tytułu należnych, a nie zapłaconych kar umownych z zabezpieczenia.
  7. **Dzierżawca** zobowiązany jest do zapłaty ww. kar umownych także w przypadkach, gdy za działania opisane w ust. 1 pkt 1, 5 i 6 odpowiedzialne są osoby trzecie, za które ponosi on odpowiedzialność.

### § 13

1. **Wydzierżawiającemu** przysługuje prawo wypowiedzenia Umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku:
  - 1) opóźnienia z zapłatą jakiegokolwiek części czynszu przez okres dłuższy niż 30 dni (**Wydzierżawiający** zwolniony jest z obowiązku wyznaczania dodatkowego terminu na zapłatę zaległego czynszu);
  - 2) nie wniesienia (w całości lub w części, tj. którejkolwiek raty zabezpieczenie wnoszonego w pieniądzu) bądź nie uzupełnienia zabezpieczenia, o którym mowa w § 9 Umowy, w umówionym terminie;
  - 3) złamania przez **Dzierżawcę** zakazu określonego w § 7 i § 11 Umowy;
  - 4) niewykonywania zabiegów ochronnych przewidzianych Umową; z przyczyn leżących po stronie **Dzierżawcy**;
  - 5) uporczywego użytkowania Przedmiotu dzierżawy, niezgodnie z wytycznymi określonymi w załączniku nr 2 do Umowy lub pisemnym ustaleniem Stron. Za „*uporczywe*” uznaje się minimum dwukrotne stwierdzenie przez **Wydzierżawiającego** faktu zaistnienia naruszenia;
  - 6) nieprzedłożenia w terminie projektu *Porozumienia w sprawie działań ochronnych*, o którym mowa w § 4 ust. 2 Umowy;
  - 7) nie stosowania się do poleceń wydanych na podstawie § 6 ust. 1 oraz ust. 2 Umowy;
2. Wypowiedzenie Umowy przez **Wydzierżawiającego** ze skutkiem natychmiastowym następuje poprzez złożenie przez **Wydzierżawiającego** pisemnego oświadczenia wysłanego **Dzierżawcy** na wskazany przez niego w Umowie adres. W przypadku zwrotu przesyłki przez pocztę wskutek nie poinformowania przez **Dzierżawcę** o zmianie adresu wskazanego w Umowie albo podania nieprawidłowego adresu, oświadczenie uważa się za doręczone.
3. **Wydzierżawiający** ma prawo do wypowiedzenia Umowy ze skutkiem natychmiastowym z przyczyn leżących po stronie **Dzierżawcy**, poza przypadkami wyraźnie wskazanymi w Umowie, również w wypadku nie przestrzegania przez **Dzierżawcę** innych obowiązków wynikających z Umowy, w szczególności w przypadku użytkowania Przedmiotu dzierżawy w sposób inny, niż wskazany

w załączniku nr 1 i 2 do Umowy. Jednak w takich wypadkach, **Wydzierżawiający** ma obowiązek, przed wypowiedzeniem Umowy, wezwać pisemnie **Dzierżawcę** do usunięcia naruszenia (zastosowania się do umownego obowiązku), wyznaczając mu termin usunięcia tego naruszenia.

4. Jeżeli **Wydzierżawiający** stwierdzi, że **Dzierżawca** nie zastosował się do wezwania, o którym mowa w ust. 3, we wskazanym terminie, ma prawo wypowiedzieć Umowę ze skutkiem natychmiastowym.
5. W wypadku rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym, z przyczyn leżących po stronie **Dzierżawcy**, **Wydzierżawiającemu** przysługuje od **Dzierżawcy** kara umowna w wysokości 30% wartości brutto czynszu dzierżawnego za 2021 r., z tym zastrzeżeniem, że kara umowna nie przysługuje, gdy rozwiązanie umowy było spowodowane niewykonaniem przez **Dzierżawcę** świadczenia pieniężnego.
6. W celu przymuszenia **Dzierżawcy** do realizacji obowiązków zawartych w Umowie, niezależnie od możliwości skorzystania z prawa do wypowiedzenia Umowy ze skutkiem natychmiastowym z przyczyn leżących po stronie **Dzierżawcy**, **Wydzierżawiający** ma prawo do naliczenia **Dzierżawcy** kary umownej za stwierdzone niewywiązywanie się z obowiązków w wysokości 1 000 zł (słownie: jeden tysiąc złotych) dziennie w okresie od upływu terminu wyznaczonego dla usunięcia naruszenia zawartego w pisemnym wezwaniu **Dzierżawcy** do dnia usunięcia naruszeń. Określonych w niniejszym ustępie kar umownych za naruszenie przez **Dzierżawcę** więcej niż jednego obowiązku, nie sumuje się.
7. Skorzystanie przez **Wydzierżawiającego** z prawa do kary umownej nie niweczy jego prawa do wypowiedzenia Umowy ze skutkiem natychmiastowym z przyczyn leżących po stronie **Dzierżawcy**. Niemniej jednak, jeżeli **Dzierżawca** uiszcza bezzwłocznie karę umowną oraz zastosuje się do obowiązku (usunie naruszenie) we wskazanym terminie, a uchybienie nie było długotrwałe (stan niezgodny z Umową nie trwał dłużej niż 30 dni), biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, **Wydzierżawiający** może odstąpić od zamiaru wypowiedzenia Umowy, o czym informuje **Dzierżawcę** na piśmie.
8. **Wydzierżawiającemu** przysługuje od **Dzierżawcy** kara umowna z ust. 6, nawet jeżeli następnie wypowie Umowę z przyczyn będących po stronie **Dzierżawcy**. Kara ta przysługuje niezależnie od kary umownej za wypowiedzenie umowy ze skutkiem natychmiastowym z przyczyn leżących po stronie **Dzierżawcy**.

#### § 14

1. **Wydzierżawiający**, w związku z zawarciem i wykonywaniem Umowy, nie ponosi żadnej odpowiedzialności z tytułu ryzyka gospodarczego podejmowanego przez **Dzierżawcę**, a związanego z użytkowaniem Przedmiotu dzierżawy. Również ryzyko uczestnictwa we wszelkich programach rolnych i rolno-środowiskowo-klimatycznych, związanych z możliwością uzyskania płatności i dopłat unijnych, obciąża wyłącznie **Dzierżawcę**.
2. **Wydzierżawiający** nie ponosi odpowiedzialności z tytułu ryzyka zgłaszanych przez **Dzierżawców** areatów do Agencji ARiMR celem otrzymania wsparcia finansowego.

#### § 15

Wszelkie wypadki losowe, mogące wpływać na zmniejszenie walorów użytkowych Przedmiotu dzierżawy, obciążają wyłącznie **Dzierżawcę**, który z tego tytułu nie będzie starał się o wypłatę odszkodowania przez **Wydzierżawiającego** czy obniżenia wysokości czynszu dzierżawnego.

#### § 16

**Dzierżawca** ponosi pełną odpowiedzialność za zachowanie osób przy pomocy których wykonuje Umowę, a działania tych osób uznawane będą za działania **Dzierżawcy**.

#### § 17

1. Po wygaśnięciu lub rozwiązaniu Umowy, **Dzierżawca** jest obowiązany zdać Przedmiot dzierżawy poprzez podpisanie protokołu zdawczo-odbiorczego w miejscu i terminie wskazanym przez **Wydzierżawiającego**. **Wydzierżawiający** jest uprawniony do sporządzenia jednostronnego protokołu zdawczo-odbiorczego, jeżeli **Dzierżawca** nie stawia się w miejscu i terminie wskazanym przez **Wydzierżawiającego**.
2. Używanie przez dotychczasowego **Dzierżawcę** Przedmiotu dzierżawy po wygaśnięciu lub rozwiązaniu Umowy, nie uważa się za przedłużenie Umowy dzierżawy na czas nieokreślony.

3. Wysokość ani charakter nakładów poniesionych przez **Dzierżawcę** w ramach realizacji Umowy, nie będzie stanowił podstawy do domagania się przedłużenia Umowy, jak również do zgłaszania przez **Dzierżawcę** jakichkolwiek innych roszczeń wobec **Wydzierżawiającego**.
4. **Wydzierżawiający** nie ponosi odpowiedzialności finansowej za szkody wyrządzone przez dzikie zwierzęta (w tym gatunki łowne i chronione) na gruntach objętych Przedmiotem dzierżawy.
5. **Dzierżawca** zobowiązuje się zdać Przedmiot dzierżawy w stanie niepogorszonym i usunąć na swój koszt wszelkie pozostałości swojej działalności.
6. Jeśli w protokole, o którym mowa w ust. 1, zawarto uwagi dotyczące niewywiązania się **Dzierżawcy** z postanowień Umowy, dotychczasowy **Dzierżawca** jest zobowiązany do usunięcia stwierdzonych naruszeń na własny koszt najpóźniej w terminie 1 miesiąca od zakończenia obowiązywania Umowy. Jeżeli **Dzierżawca** nie uczyni zadość temu obowiązkowi, **Wydzierżawiający** ma prawo dokonać usunięcia pozostałości na jego koszt, a także ma prawo dodatkowo naliczyć **Dzierżawcy** karę umowną w wysokości 30% wartości brutto czynszu dzierżawnego za rok poprzedzający zdanie gruntu. Wniesione zabezpieczenie prawidłowej realizacji Umowy może być zaliczone na poczet tej kary.
7. Za wyrządzoną na gruntach szkodę, **Dzierżawca** odpowiada bez ograniczeń.

#### § 18

**Wydzierżawiający** zastrzega sobie prawo do dochodzenia odszkodowania uzupełniającego, przewyższającego wysokość kar umownych przewidzianych Umową.

#### § 19

1. W przypadku, gdyby okazało się, że poszczególne postanowienia Umowy są nieważne albo nie wywołują zamierzonych skutków prawnych, nie będzie to naruszało ani ważności, ani skuteczności pozostałych postanowień umownych. W takich przypadkach Strony zobowiązują się do zastąpienia tych postanowień innymi, które w sposób najbardziej zbliżony wyrażają ekonomiczny i prawny sens postanowień zastąpionych.
2. W razie wątpliwości, co do treści któregośkolwiek z postanowień Umowy, należy je interpretować przede wszystkim tak, aby nie ucierpiało na tym główny cel Umowy, jakim jest ochrona przyrody.

#### § 20

1. Wszelkie oświadczenia w imieniu **Wydzierżawiającego** składane są **Dzierżawcy** na adres wskazany w Umowie lub inny adres wskazany pisemnie przez **Dzierżawcę**.
2. Oświadczenia nedoręczone **Dzierżawcy** wskutek nie powiadomienia przez niego o zmianie adresu wskazanego w Umowie lub podania nieprawidłowego adresu uważa się za doręczone.
3. Strony dopuszczają/nie dopuszczają\* możliwość korespondencji i kontaktu w inny wskazany sposób:  
nr tel.:....., e-mail:.....
4. **Dzierżawca**, chcąc upoważnić inną osobę do składania jakichkolwiek oświadczeń w jego imieniu, zobowiązany jest dostarczyć **Wydzierżawiającemu** pisemne pełnomocnictwo zawierające informacje o zakresie i terminie upoważnienia.
5. Rozwiązanie Umowy możliwe jest na podstawie pisemnego, zgodnego porozumienia Stron.

#### § 21

1. Wszelkie zmiany Umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
2. Załączniki do Umowy stanowią integralną część Umowy.
3. W sprawach nieuregulowanych Umową, zastosowanie mają przepisy Kodeksu Cywilnego.
4. Sędem właściwym do rozstrzygania sporów wynikających z Umowy jest sąd właściwy dla siedziby **Wydzierżawiającego**.
5. Umowę sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, dwa egzemplarze dla **Wydzierżawiającego** oraz jeden dla **Dzierżawcy**.

.....  
**WYDZIERŻAWIAJĄCY**

.....  
**DZIERŻAWCA**

**Załączniki:**

1. Wykaz nieruchomości dzierżawionych wraz z kategoriami użytkowania
2. Mapa pogładowa kompleksu wraz z wymaganiami dotyczącymi wykonywania działań ochronnych
3. Protokół zdawczo-odbiorczy
4. Porozumienie ws. działań ochronnych na lata 2021-2026– wytyczne dotyczące sporządzania
5. Wniosek o uzgodnienie wstępu– wzór
6.
  - a) Oświadczenie o wykonaniu planowanych zabiegów - wzór
  - b) Oświadczenie o rozbieżnościach pomiędzy porozumieniem ws. działań ochronnych a wykonanymi zabiegami - wzór
7. Procedura przyznawania bonifikaty

Zgodnie z art. 13 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016) informuję, iż:

- 1) administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Biebrzański Park Narodowy, reprezentowany przez Dyrektora, z siedzibą w Osowcu-Twierdzy 8, 19-110 Goniądz, kontakt tel. 85 7383000 lub e-mail: sekretariat@biebrza.org.pl,
- 2) administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, kontakt email: iod@biebrza.org.pl
- 3) Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą w celu realizacji umowy - na podstawie Art. 6 ust. 1 lit. b ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.
- 4) odbiorcami Pani/Pana danych osobowych będą operatorzy pocztowi, przewoźnicy, bank, serwis oprogramowania
- 5) Pani/Pana dane osobowe przechowywane będą w czasie określonym przepisami prawa, zgodnie z art. 86 § 1 Ordynacji podatkowej z dnia 29 sierpnia 1997 r.
- 6) posiada Pani/Pan prawo do żądania od administratora dostępu do danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania
- 7) ma Pani/Pan prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa, gdy stwierdzi Pan/Pani, że dane osobowe przetwarzane są przez administratora niezgodnie z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.
- 8) podanie danych osobowych jest dobrowolne, jednakże odmowa podania danych może skutkować odmową zawarcia umowy.

.....

czytelny podpis (dotyczy osoby fizycznej)

**Wymagania obligatoryjne obowiązujące wszystkich dzierżawców:**

Dzierżawca jest zobowiązany do przestrzegania obowiązującego prawa, a w szczególności ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55 j.t.), rozporządzeń Ministra Środowiska oraz zarządzeń Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego.

**1. Na dzierżawionych gruntach należy:**

- a. prowadzić prace od poniedziałku do piątku, wyłącznie w dni robocze.
- b. rozpoczynać prace nie wcześniej niż 2 godziny po wschodzie słońca i zakończyć je nie później niż 2 godziny przed zachodem słońca.
- c. wykonywać zabiegi w sposób zgodny z opisem kategorii użytkowania zamieszczonym przy mapie pogładowej poszczególnych kompleksów<sup>1</sup>;
- d. zebrać biomasę w ciągu dwóch tygodni od skoszenia. W przypadku koszenia ręcznego w stogi, a w przypadku koszenia mechanicznego w stogi lub w bele. Stogi powinny mieć min. 2,5 m wysokości. Nie dopuszcza się składowania biomasy w kopach.
- e. **wywieźć biomasę** niezwłocznie po zbiorze lub w przypadku utrzymywania się wysokiego poziomu wód gruntowych- po zamrożniętym gruncie, ale **nie później niż do 15 lutego kolejnego** roku trwania umowy (z wyjątkiem gruntów, dla których w opisie kategorii użytkowania wskazano wcześniejszy termin). Prace wywozu należy prowadzić tak, by nie spowodować mechanicznych zniszczeń struktury gleby oraz roślinności. Nakaz wywozu dotyczy również biomasy pozostałej z poprzednich lat, w tym biomasy zalegającej w momencie przekazywania gruntu Dzierżawcy;
- f. jeżeli w opisie kategorii użytkowania wskazano **zabieg redukcji drzew lub krzewów**, zabieg ten wykonać w ciągu pierwszych dwóch lat obowiązywania umowy w terminie od 16 sierpnia do 15 lutego. Pozyskane drewno i gałęzie należy usunąć z powierzchni dzierżawionej poza teren BbPN w tym samym terminie;
- g. przejazd przez grunty nie będące własnością BbPN uzgodnić z właścicielami tych gruntów;
- h. uzgodnić przebieg tras dojazdowych z BbPN, który nie powinien ulegać modyfikacji w trakcie trwania umowy dzierżawy. Zmiany przebiegu tras spowodowane sytuacjami wyjątkowymi muszą zostać wcześniej uzgodnione z BbPN. Trasy dojazdowe do dzierżawionych powierzchni powinny mieć szerokość nie większą niż 8 - 10 m. Na dzierżawcy spoczywa obowiązek utrzymania tras w stanie pozwalającym na ich użytkowanie bez powodowania znaczących zniszczeń w podłożu lub przez cały okres dzierżawy, np. poprzez wyłożenie faszyny lub w inny sposób po wcześniejszym pisemnym uzgodnieniu z BbPN;
- i. zachować (tzn. pozostawić bez wykaszania) oznakowane stanowiska wierzby lapońskiej i brzozy niskiej;
- j. w przypadku stwierdzenia przez Służby Parku bukowiska łośi na użytkowanym obszarze, na wezwanie Służby Parku wstrzymać prace do momentu jego zakończenia;

---

<sup>1</sup> W przypadku kilku sąsiadujących ze sobą działek ewidencyjnych o tej samej kategorii użytkowania, stanowiących jeden kompleks, wskazany wcześniej procent koszenia odnosi się do całości kompleksu a nie do każdej działki ewidencyjnej

- k. roślinność w pasach 5 m szerokości wzdłuż rowów melioracyjnych kosić po 15 września lub pozostawiać je nieskosić;
- l. wykonywać koszenie na wysokości 10-20 cm nad poziomem gruntu, a w przypadku zbiorowisk kępowych (tj. z dominacją turzyc kępowych) wykonywać koszenia, tak by nie uszkadzać kęp turzyc;
- m. w przypadku występowania na powierzchni dzierżawionej wody nad poziomem gruntu zrezygnować z wykonania zabiegów lub wykonać je ręcznie.
- n. w przypadku powierzchni koszonej raz na 5 lat odstąpić w danym sezonie od wykonania zabiegów, gdy poziom wody uniemożliwia ich realizację bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby. Zabieg ochronny należy wówczas przełożyć na następny sezon.
- o. skutecznie i z wyprzedzeniem zgłosić: rozpoczęcie prac, zakończenie koszenia i zbioru biomasy, zakończenie wywozu biomasy w danym sezonie mailowo lub telefonicznie do właściwego miejscowo konserwatora obrębu ochronnego. W zawiadomieniu należy podać: miejsce i czas rozpoczęcia i/lub zakończenia prac. W miarę możliwości należy to zrobić w dni robocze w godz. 7.30-15.30.
- p. W przypadku konieczności przebywania na terenie BbPN po zmierzchu, np. celem dozoru pozostawionego sprzętu lub powierzchni dzierżawionej wystąpić z wyprzedzeniem o zgodę do Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego na przebywanie nocą na terenie BbPN. Zgłoszenie musi zawierać: cel przebywania, okres czasu jakiego dotyczy, miejsce oraz osoby i sprzęt przebywające nocą w BbPN.

## **2. Na dzierżawionych gruntach zabrania się:**

- a. przeorywania, wałowania, włókowania, stosowania osadów ściekowych, stosowania podsiewu oraz mechanicznego niszczenia struktury glebowej;
- b. nawożenia, wapnowania, bronowania;
- c. stosowania środków ochrony roślin;
- d. tworzenie nowych, rozbudowy i odtwarzania istniejących systemów melioracyjnych;
- e. koszenia okrężnego od zewnątrz do środka koszonej powierzchni;
- f. wykonywania więcej niż jednego pokosu rocznie o ile taka możliwość nie została wskazana przy opisie kategorii użytkowania;
- g. pozostawiania biomasy w pokosach lub jej rozdrobnienia;
- h. składowania biomasy wśród kęp drzew i zarośli, w obniżeniach terenu;
- i. uszkadzania i niszczenia punktów pomiarowych sieci hydrologicznej BbPN

## **3. Na dzierżawionych gruntach dopuszcza się:**

- a. przedłużenie terminu koszenia w przypadku braku możliwości wykonania koszenia w danym sezonie

wegetacyjnym w uzgodnionym terminie, jeżeli warunki hydrologiczne umożliwiają prowadzenie prac bez powodowania negatywnych zmian w strukturze siedliska i w podłożu. Wydłużenie terminu koszenia możliwe będzie tylko po wcześniejszym pisemnym uzgodnieniu z BbPN.

- b. odstąpienie od wykonania zabiegów koszenia w przypadku występowania i długotrwałego utrzymywania się wysokich stanów wód uniemożliwiających bądź istotnie utrudniających ich wykonanie.
- 4. Na dzierżawionych gruntach zaleca się pozostawienie bez zabiegów (koszenia i odkrzaczania) miejsc pokrytych krzewami, drzewami, zwartą trzciną, szczególnie podmokłych, na obszarze stanowiącym do 5% powierzchni kompleksu.
- 5. Działania ochronne powinny zostać zaplanowane tak, by powierzchnia niekoszona znajdowała się co roku w innym miejscu. Opracowując *Porozumienie w sprawie działań ochronnych na lata 2021-2026* (załącznik nr 4 do umowy) Dzierżawca jest zobowiązany do uwzględnienia lokalizacji koszeń przeprowadzonych na tych gruntach w latach poprzednich. Ich lokalizacja z lat ubiegłych zostaną udostępnione Dzierżawcy przez BbPN na jego pisemny wniosek.
- 6. Ze względu na stosowanie różnych urządzeń do pomiaru powierzchni przyjmuje się margines błędu w wysokości do 10% powierzchni skoszonej w stosunku do powierzchni zaplanowanej w danym sezonie do koszenia.

**PROTOKÓŁ**  
**z dawczo-odbiorczy przekazania nieruchomości**  
**z dnia ..... roku**

**Podstawa prawna:**

Umowa nr ...../2021 dzierżawy nieruchomości gruntowych, zawarta dnia ..... 2021. r.

**Strona przekazująca (dane przekazującego):**

.....  
.....  
.....

**Strona przejmująca (dane przejmującego):**

.....  
.....  
.....

Strona przekazująca przekazuje, a Strona przejmująca przejmuje z dniem ..... nieruchomość o łącznej powierzchni ..... ha, składającą się z działek o nr ewidencyjnych: załącznik nr 1 do umowy dzierżawy.

**Uwagi** (należy podać informację czy na przekazywanych gruntach znajdują się pozostałości działalności Dzierżawcy, np. odpady, zalegająca biomasa lub inne):

.....  
.....  
.....  
.....

Protokół sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach: dwa egzemplarze dla Wydierżawiającego, jeden egzemplarz dla Dzierżawcy.

PRZEKAZUJĄCY

PRZEJMUJĄCY

Zatwierdził:

.....  
.....  
Imię i nazwisko/nazwa  
adres

.....  
data

**Porozumienie ws. działań ochronnych na lata 2021 - 2026**  
**Do umowy dzierżawy nr .....**  
**Dzierżawca .....**

Porozumienie powinno zawierać plan działań, tj. rodzaj prac, ich lokalizację, powierzchnię, minimalne i maksymalne wskaźniki opisujące działanie, sposób składowania biomasy itp., w okresie obowiązywania umowy dzierżawy.

Plan należy przygotować dla wszystkich sezonów w okresie obowiązywania umowy dzierżawy. Należy odnieść się do całego obszaru będącego przedmiotem umowy, wskazując zarówno miejsca przewidziane do aktywnych działań, jak i miejsca wyłączone z działań w danym sezonie.

Porozumienie należy przedstawić w formie papierowej (druk dwustronny) i elektronicznej<sup>2</sup> (plik .shp), które powinny być spójne i przygotowane wg poniższego schematu:

**1. Wersja papierowa**

**1.1. Tabele**

Dane dotyczące planowanych zabiegów ochronnych należy przedstawić w postaci tabel. Do uzupełnienia tabel należy zastosować skróty wymienione i wyjaśnione poniżej każdej z tabel. Jeśli potrzeba, należy uzupełnić tabele komentarzem ogólnym poniżej tabeli lub w tabeli w polu [Uwagi] odnoszącym się do konkretnych rekordów.

**1.1.1. Tabela PJD**

| IdPJD | Sezon | PRSK | OkrZob | DzialOchr | SposDzial | Min | Max | M3 | M4 | M5 | M6 | M7 | M8 | M9 | M10 | M11 | M12 | M1 | M2 | Pow | SpSkIBiom | NrKompl | Uwagi |
|-------|-------|------|--------|-----------|-----------|-----|-----|----|----|----|----|----|----|----|-----|-----|-----|----|----|-----|-----------|---------|-------|
|       |       |      |        |           |           |     |     |    |    |    |    |    |    |    |     |     |     |    |    |     |           |         |       |
|       |       |      |        |           |           |     |     |    |    |    |    |    |    |    |     |     |     |    |    |     |           |         |       |

**Objaśnienia kolumn:**

*IdPJD (podstawowa jednostka działania) – kolejne liczby oznaczające jednorodny, spójny obszar podlegający jednolitemu działaniu w danym sezonie;*

*Sezon – okres prowadzenia prac rozpoczynający się w marcu, a kończący w lutym roku następnego, np. 2021/2022;*

*PRSK – pakiet i wariant realizowanego programu rolnośrodowiskowego lub rolnośrodowiskowo-klimatycznego, np. 4.1 lub jego odpowiednik po roku 2020;*

*OkrZob – okres zobowiązania wynikającego z realizacji programu rolnośrodowiskowo-klimatycznego lub jego odpowiednika po roku 2020, np. 2021 – 2026*

*DziałOchr – kod działania ochronnego (KM – koszenie mechaniczne, KMR- Koszenie mechaniczne przy użyciu sprzętu dostosowanego do wykonywania zabiegów na siedliskach silnie uwodnionych lub koszenie ręczne, KR- koszenie ręczne, WY – wypas, RK – odkrzaczanie, BR – brak działań);*

*SposDział – kod sposobu prowadzenia działań (RE – ręczne, CL – ciągnik z kosiarką listwową, CR- ciągnik z kosiarką rotacyjną, CI – ciągnik z inną kosiarką, RL – ratrak z kosiarką listwową, RR – ratrak z kosiarką rotacyjną, KR – krowa, KO – koń, OW – owca, IN – inny, w uwagach wskazać jaki);*

*Min – minimalna: obsada Dużych Jednostek na 1 ha, wypełnić, jeśli planowane zabiegi dotyczą wypasu;*

*Max – maksymalna: obsada Dużych Jednostek na 1 ha, wypełnić, jeśli planowane zabiegi dotyczą wypasu;*

*M3-M12 (nr miesiąca) – deklaracja wykonywania zabiegów w danym miesiącu (1 – oznacza działanie, 0 – oznacza brak działania), dotyczy także wywozu;*

*M1-M2 (nr miesiąca w roku następnym) – deklaracja wykonywania zabiegów w danym miesiącu (1 – oznacza działanie, 0 – oznacza brak działania);*

*Pow – powierzchnia PJD w ha;*

*SpSkłBiom – kod sposobu składowania biomasy (BE-bele, ST-stogi); Iza stóg uznaje się biomasę złożoną w jednym miejscu w postaci stożkowatego stosu o minimalnej wysokości 2,5 m.*

*NrKompl – numer kompleksu;*

*Uwagi – dodatkowe informacje.*

.....  
podpis dzierżawcy

## 1.2. Mapy

Mapa dla każdego sezonu w skali 1: 5000 lub innej gwarantującej jej czytelność.

Mapa powinna przedstawiać granice PJD (przerzywana, cienka, czarna linia) wraz z etykietami oznaczającymi nr PJD, rodzaj działania i sposób składowania biomasy (np. 1/KR/BE). Jasnożółtym kolorem tła należy oznaczyć obszary przewidziane do koszenia mechanicznego, pomarańczowym obszary przewidziane do koszenia ręcznego, czarnym kropkowaniem obszary przewidziane do wypasu, szarym obszary, na których nie będą prowadzone działania w danym sezonie. Mapy powinny również zawierać drogi dojazdowe do wszystkich użytkowanych kompleksów.

Na mapie należy wskazać granice i numery działek ewidencyjnych.

Mapa powinna zawierać metrykę z podstawowymi danymi: Nr umowy, imię i nazwisko/nazwę dzierżawcy, sezon wykonania zabiegów, nr arkusza mapy oraz obręb ewidencyjny.

## 2. Wersja elektroniczna

Powinna składać się z dwóch plików shp.: PJD\_2021-2026 Nazwa\_dzierżawcy oraz Drogi\_dojazdowe

Warstwy (klasy obiektów) w formacie *shape* lub geobazy ESRI powinny być odwzorowane w układzie PUWG 92. W nazwach plików oraz przy wpisywaniu danych do tabeli atrybutów nie należy używać polskich znaków diakrytycznych oraz symboli . , - + : / \ „”. Układ tabeli atrybutów powinien odpowiadać poniższemu wzorcom. Odstępstwa należy uzgadniać z Biebrzańskim Parkiem Narodowym. Dane należy nagrać na płytę CD/DVD i opisać „Porozumienie w sprawie działań ochronnych na lata ....., Nazwa Dzierżawcy, numer umowy” lub przesłać drogą elektroniczną na adres [sekretariat@biebrza.org.pl](mailto:sekretariat@biebrza.org.pl) w tytule wiadomości podając nazwę dzierżawcy i numer umowy, a w treści wiadomości informację, do jakiego dokumentu odnosi się przesyłany plik, np. „załącznik elektroniczny do porozumienia w sprawie działań ochronnych .... (nazwa dzierżawcy, nr umowy) z dnia ... (data sporządzenia wersji papierowej).”

### 2.1. PJD – warstwa poligonowa

Nazwa: Dzierżawca(nazwisko\_imię/nazwa firmy)\_PJD\_(sezony?)

Struktura tabeli atrybutów:

1. IdPJD – liczba całkowita;
2. IdDzierżawcy – liczba całkowita (wypełnia BbPN);
3. Sezon – pole tekstowe 10 znaków (np. 2021/2022);
4. PRŚK - pakiet i wariant realizowanego programu rolnośrodowiskowego lub rolnośrodowiskowo-klimatycznego, np. 4.1 lub jego odpowiednik po roku 2020;
5. PowPJD (powierzchnia PJD w ha) – pole liczbowe podwójne;
6. DziałOchr (działanie ochronne) – pole tekstowe 5 znaków, wpisać kody zgodnie z pkt. 1.1.1;
7. SposDział (sposób działania) – pole tekstowe 5 znaków, wpisać kody zgodnie z pkt. 1.1.1;
8. Min (minimum dla działania) – liczba całkowita;
9. Max (maksimum dla działania) – liczba całkowita;
10. M3 (nr miesiąca w roku) – (nr miesiąca w roku) – liczba całkowita (1 – oznacza działanie, 0 – oznacza brak działania);
11. M4 (nr miesiąca w roku) – j.w.;
12. M5 (nr miesiąca w roku) – j.w.;
13. M6 (nr miesiąca w roku) – j.w.;
14. M7 (nr miesiąca w roku) – j.w.;
15. M8 (nr miesiąca w roku) – j.w.;
16. M9 (nr miesiąca w roku) – j.w.;
17. M10 (nr miesiąca w roku) – j.w.;
18. M11 (nr miesiąca w roku) – j.w.;
19. M12 (nr miesiąca w roku) – j.w.;
20. M1 (nr miesiąca w roku następny,) – j.w.;
21. M2 (nr miesiąca w roku następnym) – j.w.;
22. SpSkładBiom – sposób składowania biomasy – pole tekstowe 5 znaków, wpisać kody zgodnie z pkt. 1.1.1;
23. Uwagi – pole tekstowe 200 znaków;
24. NrUmowy – pole tekstowe 10 znaków (np. 1/2021);
25. NrKompl – liczba całkowita.

**W przypadku zmian planowanych działań należy dostarczyć korektę porozumienia przed przystąpieniem do realizacji działań.** Korekta powinna być przygotowana zgodnie z ww. wytycznymi na pozostały okres trwania umowy. Dodatkowo w wersji papierowej i elektronicznej, w odpowiedniej tabeli/klasie obiektów, należy dodać kolumnę Korekta (pole tekstowe 200 znaków) i w niej, w sposób zwięzły, opisać zmiany w stosunku do zatwierdzonej wersji Porozumienia (np. zmieniono sposób składowania biomasy z BE na ST).

.....  
data

.....  
.....  
Imię i nazwisko/nazwa  
adres

**Uzgodnienie wstępu na sezon ...../.....  
do umowy dzierżawy nr ...../2021**

**1. Tabela Wykaz osób**

| Lp. | Funkcja | Nazwisko | Imię | Uwagi |
|-----|---------|----------|------|-------|
| 1   |         |          |      |       |
| 2   |         |          |      |       |
| 3   |         |          |      |       |

*Funkcja: dozór lub wykonawca*

**2. Tabela Pojazdy**

| Lp. | Typ pojazdu | Nr rejestracyjny | Cel użycia | Uwagi |
|-----|-------------|------------------|------------|-------|
| 1   |             |                  |            |       |
| 2   |             |                  |            |       |
| 3   |             |                  |            |       |
| 4   |             |                  |            |       |

*Typ pojazdu: ciągnik, ratrak, samochód, motor, prasa belująca, prasa kostkująca, przyczepa samozbierająca, przyczepa itp.*

*Cel użycia: wpisać do jakich celów zostanie wykorzystany pojazd, np. koszenie, wywóz biomasy, dozór*

**3. Tabela Sprzęt**

| Lp. | Rodzaj sprzętu | Ilość [szt.] | Uwagi |
|-----|----------------|--------------|-------|
| 1   |                |              |       |
| 2   |                |              |       |
| 3   |                |              |       |

*Rodzaj sprzętu: kosiarka samobieżna, kosa ręczna tradycyjna, kosa ręczna spalinowa*

Prace prowadzone będą zgodnie z uzgodnionym *Porozumienie ws. działań ochronnych na lata 2021-2026*  
z dn. ....

.....  
podpis dzierżawcy

.....  
.....  
Imię i nazwisko/nazwa

.....  
.....  
adres

### OŚWIADCZENIE O WYKONANIU ZABIEGÓW OCHRONNYCH

Oświadczam, że zabiegi ochronne zaplanowane w *Porozumieniu ws. działań ochronnych na lata 2021-2026 do umowy dzierżawy nr ...../2021* na sezon ...../..... w miesiącach I-II / III-XII<sup>1</sup> 20..... r. zatwierdzonym przez Wydierżawiającego dnia ..... zostały wykonane zgodnie z treścią cytowanego Porozumienia.

Zabieg koszenia wykonano w miesiącu/ach .....

Biomasa pozyskana podczas zabiegu koszenia <sup>1</sup>:

- ☐ Została wywieziona z powierzchni w miesiącu/ach ..... i zagospodarowana w następujący sposób:  
.....  
.....
- ☐ Została złożona na powierzchni (należy podać: formę, ilość i lokalizację składowanej biomasy oraz załączyć plik shp z lokalizacją w układzie współrzędnych PUWG 92)  
.....

Jej wywóz planowany jest w terminie (wskazać miesiąc/-ce):  
.....

**UWAGA!** Nie dopuszcza się pozostawienia biomasy w pokosach!

.....  
Data, podpis dzierżawcy

---

<sup>1</sup> Zaznaczyć właściwe

.....  
.....  
Imię i nazwisko/nazwa

.....  
adres

**OŚWIADCZENIE O ROZBIEŻNOŚCIACH POMIĘDZY POROZUMIENIEM WS. DZIAŁAŃ OCHRONNYCH  
NA LATA 2021-2026 A WYKONANYMI ZABIEGAMI**

Oświadczam, że działania ochronne zaplanowane w *Porozumieniu ws. działań ochronnych na lata 2021-2026*  
do umowy nr ...../2021 na sezon ...../..... zatwierdzonym przez Wydierżawiającego dnia .....

- ☐ nie zostały wykonane <sup>1</sup>
- ☐ zostały wykonane inaczej niż zaplanowano, tj.:

.....  
.....  
.....  
**Wyjaśnienie** (należy podać przyczyny niewykonania zabiegów ochronnych/ wykonania zabiegów ochronnych  
inaczej niż planowano):

**Pozyskana biomasa<sup>1</sup>:**

- ☐ Została wywieziona z powierzchni w miesiącu/ach .....  
i zagospodarowana w następujący sposób:  
.....
- ☐ Została pozostawiona na powierzchni (postać, ilość, lokalizacja):  
.....  
Jej wywóz planowany jest w terminie:  
.....

**UWAGA:** nie dopuszcza się pozostawienie biomasy na powierzchni w postaci pokosów!

**Załącznik:**

- mapy przedstawiające zakres zabiegów, po jednej dla każdego kompleksu (w przypadku zmian dotyczących  
lokalizacji powierzchni zabiegów i/lub dróg dojazdowych) wraz z wersją elektroniczną w postaci warstw / plików  
.shp sporządzonych zgodnie z wytycznymi do zał. 4. Plik shp musi również zawierać lokalizację składowisk  
biomasy.

.....  
Data, podpis dzierżawcy lub pełnomocnika

---

<sup>1</sup> Właściwe zaznaczyć

## **Procedura przyznawania bonifikaty oraz sposobu weryfikacji wykonania koszenia kosą tradycyjną (nie spalinową i nie elektryczną)**

### **I. Procedura przyznawania bonifikaty**

Dzierżawca, który chce skorzystać z bonifikaty musi zaplanowane i uzgodnione z Biebrzańskim Parkiem Narodowym w *Porozumieniu ws. działań ochronnych na lata 2021-2026*. (załącznik 4 do umowy) zabiegi koszenia ręcznego wykonać kosą tradycyjną, nie spalinową i nie elektryczną. Bonifikata dotyczy wszystkich obszarów, na których zabiegi ochronne prowadzono kosą tradycyjną w obrębie danego kompleksu. W celu skorzystania z bonifikaty dzierżawca musi:

1. Dokonać zgłoszenia właściwemu miejscowo pracownikowi terenowemu Służby Parku rozpoczęcia realizacji zabiegów metodą ręcznego koszenia kosą tradycyjną.
2. Umożliwić kontrolowanie na bieżąco wykonywanych prac właściwemu miejscowo pracownikowi terenowemu Służby Parku w celu weryfikacji złożonej deklaracji.
3. Przedstawić pisemne oświadczenie, w którym potwierdza, iż prace wykonane na danym obszarze (*należy wskazać powierzchnię zabiegów w ha oraz IdPJD i nr kompleksu*) zostały wykonane z użyciem kosi tradycyjnej. Oświadczenie to musi być również obowiązkowo podpisane przez właściwego miejscowo Konserwatora Obwodu Ochronnego BbPN i stanowi integralną część sprawozdania z wykonanych w danym sezonie działań (załącznik 6a i 6b do umowy) - dlatego należy przedłożyć je BbPN wraz z tym dokumentem.

Po weryfikacji sprawozdania z realizacji zabiegów w danym sezonie złożonego w formie *Oświadczenia o wykonaniu zabiegów ochronnych* (załącznik 6a do umowy) lub *Oświadczenia o rozbieżnościach* (załącznik 6b do umowy), przedłożone przez Dzierżawcę oświadczenie o wykonaniu prac ręcznych kosą tradycyjną zostanie przekazane przez pracowników merytorycznych do Działu Finansowo-Księgowego w celu naliczenia bonifikaty.

### **II. Weryfikacja terenowa realizacji zabiegów metodą ręcznego koszenia kosą tradycyjną**

Pod uwagę będą podczas weryfikacji będą brane dwie zmienne:

- a. typ zakończenia liści i łodyg skoszonej roślinności, tj. brzegi skoszonej roślinności poszarpane, czy też brzegi gładkie – nie uznaje się wyjaśnienia poszarpanych końców ściętych roślin tym, iż kosa tradycyjna mogła być słabo zastrzona lub wykonujący nie umiał prawidłowo jej obsłużyć,
- b. obecność / brak pokosu, tj. czy biomasa jest rozrzucona w różnych kierunkach, czy też ułożona w pokos.

Tabela 1. Zestawienie charakterystyczne analizowanych zmiennych

| Zmienna                                            | Koszenie ręczne kosą tradycyjną | Koszenie ręczne kosą spalinową                   |
|----------------------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------------------------|
| a. typ zakończenia liści i łodyg roślin skoszonych | gładkie, równe                  | poszarpane, widać nierówno ucięte wiązki         |
| b. pokos                                           | obecny                          | brak, roślinność rozrzucona w różnych kierunkach |

Łączne spełnienie obu ww. warunków potwierdzone w trakcie kontroli terenowej przez pracowników Służby Parku wraz z przedłożonym prawidłowo ww. oświadczeniem dzierżawcy będzie stanowiło podstawę do przyznania bonifikaty.

Uwaga: w przypadku wykonania prac kosą tradycyjną w ostatnim roku obowiązywania umowy